

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1971-1972.

12 APRIL 1972

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een Nationale Dienst
voor het vernietigen van het huisvuil,

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het ophalen en het behandelen van het huisvuil stelt aan de gemeenrelijke administraties steeds meer ingewikkelde problemen.

Het huisvuil behoort, samen met de water-, luchtverontreiniging en het lawaai, tot de klassieke vormen van verontreiniging van ons leefmilieu. Teneinde deze vorm van degradatie van ons leefmilieu te bestrijden bestaat er maar één mogelijkheid: het huisvuilophalen en her daarna behandelen.

Indien wij betreffende de bestrijding van de verontreiniging van water en lucht over een wetgeving beschikken (onvolledig wat de luchtvervuiling aangaar), dan is zulks niet het geval voor de bestrijding van het lawaai en wat het huisvuil betreft.

Dit wetsvoorstel beoogt de vernietiging van het huisvuil.

Het ophalen van huisvuil,

Wat het ophalen betreft, bestaat een koninklijk besluit dd. 31 december 1960 (*Belgisch Staatsblad* van 2-3 januari 1961). Het bepaalt : « Het ophalen ... moet verzekerd worden ... welke ook de omstandigheden mogen zijn; ... de prestaties van elke persoon die nodig is... mogen opgeëist worden ... ». Dit was een tekst die betrekking had op de staking van de ophaaldiensten. Bovendien, ingevolge de decreten van 14 december 1789 en van 16-24 augustus 1970, zijn de gemeentebesturen verplicht de openbare gezondheid te verzekeren.

Het huisvuil omvat, kwantitatief, twee types: klein huishoudelijk afval die in speciale emmers kan verzameld worden en waarvoor de reinigingsdiensten uirgerust zijn om dit vuil op te halen; daarnaast bestaat ook huisvuil van een zekere omvang, waarvan het ophalen problemen stelt. Dit heeft tot gevolg dat de eigenaars van omvangrijk huisvuil

Chambre des Représentants

SESSION 1971-1972..

12 AVRIL 1972

PROPOSITION DE LOI

portant création d'un Office national
de destruction des immondices.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'enlèvement et le traitement des immondices posent aux administrations communales des problèmes de plus en plus complexes.

Les immondices constituent, avec la pollution de l'eau, la pollution atmosphérique et le bruit, une des formes classiques de pollution de notre environnement. Pour combattre cette forme de dégradation de l'environnement, il n'existe qu'un seul moyen: enlever les immondices, puis les soumettre à un certain traitement.

S'il existe une législation relative à la lutte contre la pollution de l'eau et la pollution atmosphérique (législation incomplète pour cette dernière), il n'en est pas de même pour la lutte contre le bruit, et en ce qui concerne les immondices.

La présente proposition de loi a pour objet la destruction des immondices.

L'enlèvement des immondices.

En ce qui concerne l'enlèvement des immondices, il existe un arrêté royal du 31 décembre 1960 (*Moniteur belge* des 2 et 3 janvier 1961), qui dispose: "L'enlèvement ... doit être assuré... quelles que soient les circonstances. Les prestations de toute personne nécessaire... peuvent être requis(es)..." Il s'agit d'un texte élaboré à l'occasion d'une grève des services d'enlèvement des immondices. Par ailleurs, en vertu des décrets du 14 décembre 1789 et des 16-24 août 1790, les autorités communales ont l'obligation d'assurer la salubrité publique.

Les immondices se classent en deux catégories quantitatives: d'une part, les petits déchets ménagers, qui peuvent être rassemblés dans des poubelles et pour l'enlèvement desquels les services de nettoyage sont équipés; d'autre part, les ordures ménagères d'un certain volume, dont l'enlèvement pose des problèmes, ce qui a pour conséquence que les

dit vervoeren naar verboden vuilnisbelten of dit storten langs verlaten plaatsen.

Hieruit kan men reeds een eerste besluit trekken: er moeten twee soorten van ophaaldiensren georganiseerd worden; één voor klein huishoudelijke afval en één voor groot huisvuil.

Het behandelen van huisvuil.

Wat het storten van het huisvuil aangaat, bestaat er een reglement dat betrekking heeft op de exploitatievoorwaarden van vuilnisbelten. Het bepaalt o.m. dat elke belt moet bedekt worden met een laag zand of met gelijkaardig materiaal.

Iedereen weet echter dat deze beschikking op flagrante wijze met de voeten getreden wordt.

Het klein huishoudelijk afvalondergaat een aantal wijzigingen in gewicht, volume en samenstelling.

Ingevolge de vooruitgang van het comfort neemt het in gewicht toe.

Het volume ervan neemt eveneens toe ingevolge een wijziging in de samenstelling van het huisvuil.

Ziehier enkele cijfers van de gewichtstoename :

— Hoeveelheid in kg per inwoner en per dag in België:

1960	...	...	...	250 g
1970	...	...	...	1 kg
1980	(volgens	prognose)		2 kg

— Hoeveelheid in kg per inwoner en per dag in de U.S.A.:

1920	...	...	...	1,25 kg
1969	...	...	...	2,4 kg
1980	(volgens	prognose)		3 kg

Wat het volume betreft, indien men aanneemt dat dit vandaag de index 100 heeft bereikt, heeft zich de volgende evolutie voorgedaan :

1960	...	...	...	20
1970	...	...	...	100
1980	(prognosé)	...	...	200

Dit betekent dat voor een periode van 20 jaar (1960-1980), het volume met 1 000 % zal stijgen.

Het huisvuil wordt dus lichter, minder compact, met een soortelijk gewicht dat b.v. de laatste jaren 5 maal kleiner is geworden.

Wat de samenstelling betreft, wordt de plastieke verpakking meer en meer gebezigd. Dit is een verpakking die in de natuur niet tot ontbinding komt, zodat het storten ervan moet uitgeschakeld worden.

Verskillende technieken worden aangewend om het huisvuil te behandelen. Bekend zijn o.a. :

- het storten;
- het verkleinen;
- het composten;
- het verbranden.

ordures importantes sont transportées en des endroits OU il est interdit de déverser des immondices ou sont déversées dans des lieux écartés.

On peut en tirer une première conclusion: il y a lieu d'organiser deux sortes de services d'enlèvement, les uns pour les petits déchets ménagers et les autres pour les ordures ménagères importantes.

Le traitement des immondices.

Le déversement des immondices est soumis à un règlement, qui porte sur les conditions d'exploitation des décharges publiques et dispose notamment que toute décharge doit être recouverte d'une couche de sable ou d'un matériau similaire.

Nul n'ignore cependant que cette disposition est enfreinte de manière flagrante.

Les petits déchets ménagers subissent un certain nombre de transformations quant à leur poids, leur volume et leur composition.

Ils augmentent de poids, par suite de l'amélioration du confort.

Ils augmentent aussi de volume, en raison du changement de leur composition.

Voici quelques chiffres concernant l'augmentation de poids:

— Quantité en kg par habitant et par jour en Belgique:

1960	...	...	...	250 g
1970	...	...	...	1 kg
1980	(prévisions)	...	...	2 kg

— Quantité en kg par habitant et par jour aux Etats-Unis :

1920	...	...	...	1,25 kg
1969	...	...	...	2,4 kg
1980	(prévisions)	...	...	3 kg

Quant au volume, si l'on prend pour ce moment l'indice 100, son évolution est la suivante:

1960	...	...	...	20
1970	...	...	...	100
1980	(prévisions)	...	...	200

Cela signifie qu'en 20 ans (1960-1980), le volume des ordures ménagères aura augmenté de 1000%.

Les ordures ménagères deviennent donc plus légères, moins compactes; au cours des dernières années, leur poids spécifique est devenu cinq fois plus petit.

En ce qui concerne la composition, l'usage d'emballages en plastique se répand de plus en plus. Or, ce genre d'emballage ne se dissout pas dans la nature, de sorte qu'il faut en interdire le déversement.

Plusieurs techniques de traitement des immondices sont utilisées. On connaît notamment :

- les décharges publiques;
- la réduction;
- le compostage;
- l'incinération.

Intussen worden nieuwe technieken op punt gesteld.

Zo heeft men nieuwe soorten bacteriën gekweekt die niet pathogeen zijn en die bepaalde producten kunnen afbreken, en vernietigen, die tot nog toe stabiel waren,

Dit is o.a. het geval voor cellulose, detergents, mazout, petroleum, cellofaan, papier, enz.

Het is onze bedoeling niet een keuze op te leggen bij het aanwenden van een techniek tot het behandelen van het huisvuil, maar men moet er echter roe komen, binnen afzienbare tijd, het gebruik van bclten uir te schakelen,

Het verkleinen is een hulpmiddel, geen methode op zichzelf. Het verkleinen laat toe een aantal bezwaren te onder- vangen, laat een compostering of ecu verbranding efficiënter verlopen.

In de toekomst moet men dus evolueren naar composte- ring of verbranding, al of niet voorafgegaan door bepaalde vóórbehandelingsmethoden, zoals bvb. de verkleining.

Een studie van het probleem zal moeten uitnaken of het huisvuil al of niet geschikt is voor compostering, of er afzetmogelijkheden voor de compost zijn, of het huisvuil moet verbrand worden en of de as kan gebruikt worden, zoals b.v. in Japan gedaan wordt, waar de as samengeperst wordt tot een materiaal dat in de bouwnijverheid kan ge- bruikt worden.

Het aantal gemeenten van ons land die het huisvuil niet ophalen is niet gekend,

Het aantal vuilnisbelten dar op 1 januari 1971 in gebruik was, bedraagt 1316, het aantal composteringsbedrijven 2 en het aantal verbrandingsinstallaties 3.

Slechts 34 gemeenten passen de verkleiningsmethode toe alvorens het huisvuil op een belr te verzamelen.

10 gemeenten verwerken het huisvuil in een composte- ringsbedrijf,

36 gemeenten verwerkten het huisvuil in een verbrandings- installatie,

Van de meer dan 2000 gemeenten in ons land zijn er dus slechts 46 die het huisvuil niet naar een vuilnisbelt vervoeren en het op een efficiënte wijze vernietigen.

Waarom is zulks toe te schrijven ?

Het Ministerie van Volksgezondheid subsidieert de bouw van de installaties voor het vernietigen van het huisvuil, vroeger voor 30 %, thans voor 60 %.

Er bestaat echter geen enkele verplichting om tot deze bouwover te gaan. De gemeenten zijn volkomen vrij.

Het zal derhalve niemand verwonderen dat het aantal vernietigingsinstallaties voor huisvuil onvoldoende is.

Men kan deze toestand vergelijken met wat zich voorge- daan heeft bij de bouw van zuiveringsstations voor gemeen- relijke afvalwaters, zoals voorzien bij de wer van 11 maart 1950.

Ook hier gold geen enkele verplichting. De gemeenten waren vrij deze stations al of niet te bouwen.

Niettemin staande de vrij hoge subsidies die worden ver- leend door het Ministerie van Volksgezondheid (80 %) en de provincie (5 à 10 %) werden in ons land op 20 jaar, 60 stations gebouwd, ofschoon er meer dan 1000 nodig zijn.

Voor de bouw van vernietigingsinstallaties voor huisvuil bedraagt de subsidie slechts 60 %.

Dit heeft tot gevolg dat de gemeenten de gemakkelijkste weg kiezen en ook de goedkoopste : het huisvuil gaan storten op het grondgebied van een andere gemeente !

Zulks kan verholpen worden door aan de gemeenten een subsidie roe te staan van 100 % voor de bouw van de vernietigingsinstallaties van huisvuil.

Emre-temps, Je nouvelles techniques sont mises au point.

Ainsi, on a cultivé de nouvelles espèces de bactéries non pathogènes, qui peuvent dégrader et détruire certains pro- duits testés stables jusqu'à présent.

Tel est le cas notamment de la cellulose, des détergents, du mazout, du pétrole, de la cellophane, du papier, etc.

Nous n'avons pas l'intention d'imposer un choix quant à la technique de traitement à utiliser, mais il est nécessaire de parvenir, dans un délai raisonnable, à supprimer les dé- charges publiques.

La réduction est un moyen auxiliaire et non une méthode proprement dite. Elle permet de remédier à un certain nom- bre d'inconvénients du déversement et augmente l'efficacité du compostage ou de l'incinération.

A l'avenir, il faudra donc orienter l'évolution vers le compostage ou l'incinération, précédés ou non de l'applica- tion de certaines méthodes de pré-traitement, comme par exemple la réduction.

Une étude du problème devra permettre d'établir si les immondices se prêtent ou non au compostage, s'il existe des débouchés pour le compost, s'il y a lieu de procéder à l'incinération et si les cendres peuvent être utilisées, comme cela se fait au Japon par exemple, où les cendres sont com- primées en un matériau qui s'utilise dans l'industrie de la construction.

Le nombre de communes de notre pays qui n'enlèvent pas les immondices n'est pas connu.

Au 1er janvier 1971, il existait 1316 décharges publiques, 2 entreprises de compostage, 3 installations d'incinération.

34 communes seulement appliquent la méthode de réduc- tion avant de rassembler les immondices dans une décharge publique.

la communes traitent les immondices dans une entreprise de compostage et

36 dans une installation d'incinération.

Sur plus de 2000 communes que compte notre pays, il n'y en a donc que 46 qui ne déversent pas leurs immondices dans une décharge publique, mais les détruisent d'une ma- nière efficace.

A quoi cette situation est-elle due?

Le Ministère de la Santé publique subventionne la créa- tion d'installations de destruction des immondices; la sub- vention, qui était de 30 % auparavant, est actuellement de 60 %.

Toutefois, il n'existe aucune obligation de créer de telles installations. Les communes restent entièrement libres de le faire ou non.

Il n'est donc pas étonnant que le nombre d'installations de destruction des immondices est insuffisant.

On peut comparer cette situation à ce qui s'est passé pour la construction de stations d'épuration des eaux usées communales, prévue par la loi du 11 mars 1950.

En cette matière aussi, il n'y avait aucune obligation. Les communes étaient libres de construire ces stations ou non.

Malgré le taux fort élevé des subventions octroyées par le Ministère de la Santé publique (80 %) et par la provin- ce (5 à 10 %), 60 stations à peine ont été construites en 20 ans dans notre pays, alors qu'il en faudrait plus de 1000.

Pour la création d'installations de destruction des im- mondices, la subvention n'est que de 60 %.

Il s'ensuit que certaines communes adoptent la solution la plus facile, et aussi la moins coûteuse : déverser leurs im- mondices sur le territoire d'une autre commune!

On peut y remédier en octroyant aux communes une subvention de 100 % pour la construction des installa- tions de destruction des immondices.

Maar zelfs dan vrezcn wij dar nict alle gcmcncu ge-
bruik zullen maken van deze subsidies, omdat de exploita-
tiekosten ten laste van de gcmcncn vallen.

Sommige gemeenten zullen de oude methode blijven ver-
kiezen omdat de exploitatiekosten hiervoor gering zijn.

De gemeenten moeten derhalve verplicht worden over te
gaan tot de bouw van een insrallatie voor het behandelen
van het huisvuil.

Daartoe moet een parastatale insrelling opgericht wor-
den, dat de volgende opdrachten zou krijgen :

- Het opmaken van een 10-jarenplan. Na deze periode zouden al de gemeenten moeten aangesloten zijn bij een intercommunale die de exploitatie van een installatie tot het vernietigen van het huisvuil tot doel heeft. Meer en meer gemeenten vragen, los van mekaar en niet in intercommu-
naal verband, de toelating, om een vernietigingsinstallatie te bouwen. Dit wijst erop dat een rationeel plan noodzake-
lijk wordt.

- Het bestuderen van de meest geschikte installatie, rekening houdend met de aard van de gemeenten (lande-
lijke of industriële, kleine of grote), dit op verzoek van gemeenten die tot de exploitatie van een installatie tot het vernietigen van het huisvuil willen overgaan.

Alzo zouden na verloop van 10 jaar, al de gemeenten aangesloten zijn bij een intercommunale voor het vernietigen van het huisvuil.

De bouwkosten van deze intercommunales zouden door de gemeenschap d.i. het Rijk gedragen worden.

De plannen der bouwwerken zouden opgesteld worden en de controle zou uitgeoefend worden door een parastatale. De exploitatie zou geschieden op kosten van de gemeenten die deel uitmaken van de intercommunale.

Hoeveel zal dit aan de Staat kosten ?

Het is vrijwel onmogelijk hierop een juist antwoord te geven omdat :

- 1) de prijs verschilt in functie van de omvang der installatie;

- 2) de prijs verschilt in functie van de aard der installatie;

- 3) de waarde van het geld in een periode van 10 jaar een niet te ramen devaluatie zal ondergaan.

Hierover zal slechts bij benadering door de parastatale instelling zelf een antwoord kunnen gegeven worden.

Op deze wijze wordt het probleem van het ophalen en behandelen van het huisvuil rationeel worden opgelost.

K. POMA.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Binnen twaalf jaar na de bekendmaking van deze wet moet elke gemeente beschikken over een installatie voor de

Mais, même dans ces conditions, nous craignons de ne pas voir toutes les communes recourir à ces subventions, parce qu'elles devront supporter elles-mêmes les frais d'exploitation.

Certaines communes continueront à préférer l'ancienne méthode parce que son coût d'exploitation est minime.

Il faut donc obliger les communes à construire une installation de traitement des immondices.

A cette fin, il y a lieu de créer un organisme parastatal chargé des missions suivantes:

- L'élaboration d'un plan décennal. A l'issue de cette période, toutes les communes devraient être affiliées à une intercommunale d'exploitation d'une installation de destruction des immondices. De plus en plus nombreuses sont les communes qui sollicitent, en ordre dispersé, et non dans un cadre intercommunal, l'autorisation de créer une installation de destruction. Ce fait prouve bien la nécessité d'un plan rationnel.

- A la demande des communes désireuses d'employer une installation de destruction des immondices, l'étude de l'installation la plus adéquate, compte tenu de la nature de la commune (rurale ou industrielle, petite ou importante).

Ainsi, toutes les communes pourraient, après 10 ans, être affiliées à une intercommunale de destruction des immondices.

Les frais de construction de ces installations intercommunales seraient supportés par la communauté, c'est-à-dire par l'Etat.

Les plans des constructions seraient établis et le contrôle des travaux serait exercé par un organisme parastatal, tandis que l'exploitation se ferait aux frais des communes faisant partie de l'intercommunale.

Quel en sera le coût pour l'Etat?

Il est impossible de donner une réponse exacte à cette question, car :

- 1) les prix varient en fonction de l'importance de l'installation;

- 2) les prix varient en fonction de la nature de l'installation;

- 3) la valeur de la monnaie subira, en 10 ans, une dépréciation qu'il n'est pas possible d'évaluer.

Seul l'organisme parastatal lui-même pourra répondre approximativement à cette question.

Ainsi, le problème de l'enlèvement et du traitement des immondices trouvera une solution rationnelle.

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

Dans les douze ans de la publication de la présente loi, toute commune devra disposer d'une installation de traite-

behandeling of de vernietiging van huisvuil of aangesloten zijn bij een intercommunale maatschappij die een dergelijke installatie gebruikt.

Na deze periode kan de Koning de in gebreke gebleven gemeenten van ambtswege inlijven bij een bepaalde intercommunale maatschappij.

Art.2.

Bij her Ministerie van Volksgezondheid wordt, voor een tijdperk van twaalf jaar, een openbare instelling opgericht, onder de benaming « Nationale Dienst voor het vernietigen van het huisvuil ».

Deze instelling geniet rechtspersoonlijkheid, haar maatschappelijke zetel is in de Brusselse agglomeratie gevestigd en zij kan, naargelang van de noodwendigheden, provinciale en regionale gedecentraliseerde diensten oprichten,

Art.3.

Deze instelling is ermee belast :

- een 10-jarenplan op te maken om de behandeling en de vernietiging van huisvuil van al de gemeenten te verzekeren;
- op verzoek van de gemeenten die tot de exploitatie van een installatie voor de behandeling of de vernietiging van huisvuil willen overgaan, de aan de aard van de gemeente meest aangepaste installatie te bestuderen.

Art.4.

jaarlijks wordt op de gewone begroting van het Ministerie van Volksgezondheid een krediet uitgetrokken als toelage aan deze Dienst.

Art.5.

De Nationale Dienst kan voorstellen dat de onkosten voortvloeiend uit de bouw van de installaties voor de behandeling van huisvuil geheel ten laste vallen van de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid.

Art.6.

De raad van beheer van de Dienst is samengesteld uit vijf leden, benoemd door de Koning op gezamenlijke voordracht van de Ministers van Volksgezondheid en van Binnenlandse Zaken.

De raad van beheer kiest uit zijn midden een voorzitter en een ondervoorzitter en een secretaris,

Het mandaat van de leden duurt zes jaar en is hernieuwbaar.

Art.7.

Het reglement van de Dienst wordt vastgesteld door de Koning op gezamenlijke voordracht van de Ministers van Volksgezondheid en van Binnenlandse Zaken, na advies van de raad van beheer van de Dienst.

ment ou de destruction des immondices, ou être affiliée à une société intercommunale utilisant une telle installation.

Après cette période, le Roi pourra incorporer d'office à une société intercommunale déterminée les communes restées en défaut..

Art. 2.

Il est institué auprès du Ministère de la Santé publique, pour un terme de douze ans, un organisme public dénommé « Office national de destruction des immondices ».

Cet organisme jouit de la personnalité civile, son siège social est établi dans l'agglomération bruxelloise et il peut, selon les nécessités, créer des services décentralisés, provinciaux et régionaux,

Art.3.

Cet organisme est chargé :

- d'établir un plan décennal en vue d'assurer le traitement et la destruction des immondices de toutes les communes;
- d'étudier, à la demande des communes désireuses d'exploiter une installation de traitement ou de destruction des immondices, l'installation la plus adéquate, compte tenu de la nature de la commune.

Art. 4.

Chaque année, un crédit destiné à subventionner cet Office est inscrit au budget ordinaire du Ministère de la Santé publique.

Art: 5.

L'Office national peut proposer de mettre à charge du budget du Ministère de la Santé publique la totalité des frais résultant de la construction des installations de traitement des immondices.

Art. 6.

Le conseil d'administration de l'Office est composé de cinq membres, nommés par le Roi sur la proposition conjointe des Ministres de la Santé publique et de l'Intérieur.

le conseil d'administration élit en son sein un président, un vice-président et un secrétaire.

le mandat des membres est de six ans; il est renouvelable.

Ait.7.

Le règlement de l'Office est arrêté par le Roi sur la proposition des Ministres de la Santé publique et de l'Intérieur, après avis du conseil d'administration de l'Office.

Art.8.

De leden van het personeel van de Dienst worden door de Koning benoemd op gezamenlijke voordracht van de Minister van Volksgezondheid en van de raad van beheer.

De raad van beheer bepaalt hun wedde en regelt hun bevoegdheden.

Art.9.

Een verslag over de werking van de Dienst wordt [jaarlijks voor 1 maart, door de Minister van Volksgezondheid aan de Senaat en aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers overgezonden.

9 maart 1972.

K. POMA,
W. DE CLERCQ,
R. GILLET,
F. GROOTJANS,
A. DAMSEAUX,
L. NIEMEGEREERS.

Art. 8.

Les membres du personnel de l'Office sont nommés par le Roi sur la proposition conjointe du Ministre de la Santé publique et du conseil d'administration.

Le conseil d'administration fixe leur traitement et règle leurs attributions.

Art.9.

Un rapport sur le fonctionnement de l'Office est transmis chaque année avant le 1er mars par le Ministre de la Santé publique au Sénat et à la Chambre des Représentants.

9 mars 1972.
